

ટપક

શિક્ષણ અને સમાજ કલ્યાણ કેન્દ્રનું માસિક મુખપત્ર

વર્ષ : ૨ અંક : ૩

માર્ચ, ૨૦૦૦

સંપાદક ટીમ
પ્રકાશ ભટ્ટી
દયા ચૌહાણ
વજુ ગોવિંદીયા
ધર્મેન્દ્ર મહેતા

દુષિત પાણીથી થતા રોગો અને તેના અટકાવ

‘જે પોસતુ તે મારતુ એકમ દિસે કુદરતી’

ઉપરની પંક્તિ વાંચીએ તો ખ્યાલ આવે કે જે પોષણ આપે છે તે મારી પણ શકે છે. પણ ક્યારે ? તે પણ જાણવું જરૂરી છે. અતિશયોક્તિએ સજાનું પ્રથમ પગથિયું છે. કોઈ પણ વસ્તુનો દુરઉપયોગ અથવા તેના પ્રત્યેની બેદરકારી ઉક્ત પરિસ્થિતિ સર્જે છે.

પાણીની બાબતમાં પણ કંઈક આવું જ છે. પાણીની ગુણવત્તા દિન પ્રતિદિન બગડી રહી છે. પરિણામે પાણી ક્યારેક શ્રાપ રૂપ સાબિત થાય છે. પાણી દુષિત થવાના ઘણા કારણો છે. જાણ્યે-અજાણ્યે આપણે જ પાણીને દુષિત કરીએ છીએ. તળાવમાં કે નદીમાં કપડા ધોવા, વાસણ માંજવા, પશુઓને ધમારવા, આવી તો અનેક નાની મોટી રોજિંદા જીવનમાં ઘટતી ઘટનાઓથી પાણી દુષિત થઈ રહ્યું છે. મિત્રો, પેલી કહેવત તમે સાંભળી હશે ‘જળમાં મળ નહિં’ તે પણ પાણીના શુદ્ધિકરણનો મહિમા બતાવે છે. આવા દુષિત પાણી પીવાથી થતા રોગો વિષે જાણીએ.

પાણીમાં ચાર ગુણવત્તા રહેલી છે જેના લીધે ચાર પ્રકારના પાણી જન્ય રોગો થવાની શક્યતા છે. આપણે વિગતે જોઈએ (૧) ભૌતિક-રાસાયણિક :- પાણી પીધા પછી પાણી પીધાનો સંતોષ થવો જોઈએ પાણીમાં રહેલી ભૌતિક અશુદ્ધિ દ્વારા ઘણા રોગો ફેલાય છે. પાણીની ડહોળાશ અને તાપમાન તેના સપ્રમાણમાં હોવા જોઈએ પાણીમાં ઓક્સિજનનું પ્રમાણ પુરતું હોવું જોઈએ. જો તે ઓછું થાય તો પાણી ચીકણું અને ગંધ મારતું થાય છે. મોટા ભાગે બંધીયાર પાણીમાં આ પ્રશ્ન વધારે થાય છે. આ અશુદ્ધિથી પરેશાન કરાવતો ફ્લોરોસીસ નામનો રોગ થાય છે. આ રોગ ફ્લોરાઈડ વાળા પાણીથી થાય છે. આ પાણીથી ત્રણ પ્રકારના ફ્લોરોસીસ થાય છે. દાંતનો, હાડકાનો અને સ્નાયુઓમાં ફ્લોરોસીસ. પાણીમાં ફ્લોરાઈડનું પ્રમાણ એક મિલીગ્રામ સુધી સારું ગણાય પરંતુ દોઢ મિલીગ્રામ અને તેથી વધારે હોય તો નુકશાન કરે છે. પાણીમાં બિલકુલ ફ્લોરાઈડ ન હોય તો દાંતમાં ખાડા પડે છે. પાણીમાં ફ્લોરાઈડ જણાય અથવા તો તે રોગના લક્ષણો જણાઈ આવે કે તુરત જ નજીકના આરોગ્ય કેન્દ્ર અને પાણી પુરવઠા બોર્ડનો સંપર્ક કરી

તેમની સલાહ મુજબ ચાલવું અને તેવું પાણી પીવા માટે વાપરવું નહીં.

(૨) જીવાણુ :- પાણીમાં નરી આંખે ન જોઈ શકાય તેવી કેટલીક જીવાતો રહેલી છે. આ જીવાત જોવા માટે સુક્ષ્મદર્શક યંત્રની મદદ લેવી પડે આ પ્રકારની વિવિધ જીવાતથી માનવજાતને વિવિધ રોગો થવાના સંભવ છે. અને એટલે જ બજારુ અને ખુલ્લા ખોરાક નહીં ખાવાની વાજમાગી સલાહ છે. તમે ક્યારેય પાણી પુરીના પાણીની સ્લાઈડ જોઈ છે ? નહીં તો એક વખત જોઈ લેશો એટલા તો જીવાણું ગતિ કરતા હોય છે કે તમને નહીં ખાવા માટે સલાહ પણ નહીં આપવી પડે. આ પ્રકારમાં મોટે ભાગે બેક્ટેરિયાથી થતા રોગોનું પ્રમાણ વધારે છે. તદઉપરાંત પ્રોટોજુઆ (વાળો) હાલ તો આ રોગ સંપુર્ણ નાબુદ થયેલો જાહેર થયો છે. પરંતુ આ રોગોની સંભાળ રાખવી ખુબજ જરૂરી છે. આ પ્રકારના રોગોના લક્ષણો જણાઈ આવે કે તુરત જ દાકતરી સલાહ મુજબ સારવાર લેવી. આ પ્રકારના રોગોથી બચવા પાણી હર્મેશા ઉકાળીને જ પીવું જોઈએ

(૩) વિષાણુ :- પાણીમાં રહેલા વાયરસને લીધે કેટલાક રોગો ફેલાય છે. આ પ્રકારના રોગો મોટેભાગે ચેપી હોય છે. આ રોગોમાં કમળો, કોલેરા અને પોલીયો જેવા ગંભીર રોગોનો સમાવેશ થાય છે. પાણીમાં રહેલ વિબ્રિયોકોલેરી નામના જીવાણુંથી આ રોગ થાય છે. ઉપરના રોગોમાં પ્રથમ બે રોગ જીવલેણ છે. આ રોગોની ભાળ મળતા જ નજીકના આરોગ્ય કેન્દ્રના ડોક્ટરનો સંપર્ક કરી સારવાર શરૂ કરવી અને પાણીમાં નિયમિત ક્લોરીનની ગોળીઓ નાખવી. ગામના અને ઘરના પાણીના ટાંકા તેમજ પીવાના પાણીના વાસણો નિયમિત સાફ કરવા.

આ રોગની જાણ થતા ગ્રામ સફાઈ, શેરી સફાઈ અને ઘર સફાઈ જેવા કાર્યક્રમો હાથ ધરવા, ગંદકી દુર કરવી. યાદ રાખીએ શુદ્ધ પાણી એ આશીર્વાદ છે. બધા જ રોગોથી બચવા પાણી નિયમિત ગાળીએ, ઉકાળીએ, પાણીના વાસણો અને સ્થાનો સ્વચ્છ રાખીએ, પાણીમાં ક્લોરીનનો ઉપયોગ કરીએ અને પામીએ સુખી જીવન અને સાર્થક કરીએ.....

‘શુદ્ધ પાણી નિરોગી શરીર’

ગરીબીમાં ગુનાખોરી જન્મે છે. -બર્નાડ શો

સૌરાષ્ટ્ર મૈત્રી મંચની સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ જોગ

સૌરાષ્ટ્રમંચની જે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ જળવ્યવસ્થાપન ક્ષેત્રમાંકામ કરે છે તેમના અનુભવોનું સંકલન કરવા વિચારણા થયેલ છે. સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છ વિસ્તારની સ્વૈચ્છિક સંસ્થાના અનુભવો વૈજ્ઞાનિક રીતે તારવી, રાજ્યસરકાર પાસે મુકવા અને આગામી ચોમાસા પહેલા મૈત્રીમંચ કેટલાક નિતિવિષયક નિર્ણયો લેવરાવી શકેતો જળ વ્યવસ્થાપન સાથે સંકળાયેલ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓને જે વહીવટી મુશ્કેલીઓ નડે છે, તેનું નિવારણ થઈ શકે. ઉપરાંત જળ સંચય કાર્યમાં વધુ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ અને આમ લોકોની ભાગીદારી પણ વધારી શકાય.

બીજી તરફ રાજ્ય સરકારે સૌરાષ્ટ્ર-કચ્છમાં પાણીની અછત નિવારવા ૪૦% લોકસહકારની અપેક્ષાએ રૂ. ૬૦ કરોડ ફાળવ્યા છે. પરંતુ આ સહાય ઉડાણના ગામડાઓ સુધી પહોંચે તે અંગે આયોજન મહત્વનું બની રહે છે. આ સંબંધે મૈત્રીમંચના પ્રમુખ ડો. વિદ્યુતભાઈ જોષીના અધ્યક્ષ પણા હેઠળ મૈત્રીમંચના સુરેન્દ્રનગરજીલ્લાના મુખ્ય સંયોજક શ્રી અરવિંદ આચાર્ય તેમજ ભાવનગર જીલ્લાના મુખ્ય સંયોજક શ્રી કૃષ્ણકાંતભાઈ ભટ્ટની એક સમિતિ રચાઈ છે. જેઓએ તૈયાર કરેલ નીચેના ફોરમેટમાં આપની સંસ્થા દ્વારા સરકારશ્રીની કે અન્યકંઈ પણ સ્વરૂપે જળ સંગ્રહ અંગેની કામગીરી થઈ હોય તેની વિગતો ૧૦/૪/૨૦૦૦ પહેલા મોકલી આપવા વિનંતી છે.

આપની કામગીરી અંગેની વિગતો નમુના મુજબના ફોરમેટ માં જ અલગ કાગળ પર વિસ્તારે લખી જણાવશો. શક્ય હોય જળ સંગ્રહ અંગે આપે તૈયાર કરેલ સીવીલ સ્ટ્રક્ચર તથા જળસંગ્રહ બાદ મળેલા પરીણામોની તસ્વીરો સ્થળ તારીખ સાથે મોકલશો. ફોરમેટમાં માહિતિ મોકલવાના બદલે આપની સંસ્થાગત પ્રવૃત્તિઓ ના પુર્વ પ્રકાશિત થયેલા અહેવાલો ન મોકલવા ખાસ વિનંતિ છે.

જળશ્રાવ કાર્યક્રમ સાથે જોડાયેલ સંસ્થાએ મોકલવાની વિગતો

- (૧) સંસ્થાનું નામ, સરનામું, ફોનનં (કોડ સાથે)
- (૨) સંસ્થાનો ટ્રસ્ટ એક્ટ તથા સોસાયટી એક્ટ નીચે નોંધણી નંબર અને તારીખ.
- (૩) સંસ્થાના હાલના ટ્રસ્ટીઓના નામ અને સંસ્થામાં હોદ્દો.
- (૪) જળવ્યવસ્થાપન કાર્ય સાથે જોડાયેલ સંસ્થાના કાર્યકરોના નામ, શૈક્ષણિક લાયકાત, સંસ્થામાં હોદ્દો, સામાજિક કામોનો કુલ અનુભવ વર્ષ.
- (૫) સંસ્થાના ઉપક્રમે શરૂ થયેલ જળશ્રાવ યોજનાના કાર્યક્રમોનું નામ, કાર્યક્રમ શરૂ કર્યા તારીખ વર્ષ, કાર્યક્રમ અન્વયે આવરી લેવાયેલ તાલુકા - જીલ્લાનું નામ, યોજનાથી લાભાન્વિત થયેલ ગામોના નામ અને ગામની વસ્તી.
- (૬) સંસ્થાગત પ્રયત્નોથી તૈયાર થયેલ સીવીલ સ્ટ્રક્ચરનું નામ, સ્ટ્રક્ચર એક જ પ્રકારે એકથી વધુ હોય તો સંખ્યા, સ્ટ્રક્ચર તૈયાર કરવામાં કેટલા દિવસ થયા? તે સંખ્યા, સ્ટ્રક્ચર તૈયાર કરવાનું કુલ ખર્ચ, આ કાર્ય દ્વારા સ્થાનિક રીતે કેટલા લોકોને કામ મળ્યું (સંખ્યા), કેટલા કલાક અને તેથી કરીને તેમને કેટલા રૂપિયાની રોજ મળી? સ્ટ્રક્ચર તૈયાર કરવા માટે કોઈ સ્થાનિક મટીરીયલનો ઉપયોગ કર્યો હોય તો વસ્તુનું નામ - જથ્થો અને

તેની કિંમત. આ કામ થકી જે તે સ્થળના ગામને કેટલી રોજગારી મળી? (૭) જળશ્રાવ યોજનાના ગામો સ્થળો ઉપર લાભાર્થી જુથની રચના થઈ હોય તો જુથનું નામ તેમાં સ્ત્રી-પુરૂષ સભ્ય સંખ્યા, જુથના ઉપક્રમે થયેલ અન્ય પુરક રોજગારીની વિગત, તેથી જુથના સભ્યોને મળેલ પુરક રોજગારી અંદાજિત રકમ રૂ., હાલ બચત હોય તો રકમ.

(૮) જળશ્રાવ યોજના સંબંધે એન્ટ્રી પોઈન્ટ તરીકે અથવા તો સંસ્થાગત રીતે ગામમાં શરૂ કરેલ કામગીરીનું નામ, તેથી ગામને મળેલ લાભની વિગત, તે કામથી ગામમાં તૈયાર થયેલ મિલકત (એસેટ)ની કિંમત.

(૯) જળશ્રાવ યોજના શરૂ કરતા પહેલાં ગામમાં પડી રહેલા ખાલી તળાવો, કુવા, તળાવડાની સંખ્યા, જળશ્રાવ યોજના પુર્વે ગામની પડતર જમીન જળશ્રાવ થકી ગામ-વિસ્તારમાં વધારાનું કેટલું પાણી (લિટર-ગેલનમાં) એકત્ર થયું/થશે?

(૧૦) તૈયાર થયેલ સ્ટ્રક્ચરથી જમીનના પાણીનાં તળ કેટલા ફુટ ઉંચે આવ્યાનું જણાય છે?

(૧૧) સંગ્રહિત પાણીથી કેટલા એકરમાં શિયાળુ પાક વધ્યા? કેટલા એકરમાં ઉનાળુ પાક વધ્યા? સપોર્ટઈરીગેશન મળતા જે શિયાળુ અને ઉનાળુ પાક વધ્યા તેનું નામ અને સંબંધિત જળ શ્રાવના લીધે ખેડુતોને જે આર્થિક ફાયદો થયો તેની અંદાજિત રકમ.

(૧૨) ગામની ખેતી અને પીવા વપરાશના પાણીની સ્થિતિમાં સુધારો થતાં ગામમાં શ્રમિકોનું સ્થળાંતર અટક્યું? હા/ના. તો આવા કુટુંબોની સંખ્યા. ગામથી બહાર ચાલી ગયેલા કુટુંબો પોતાના ગામમાં પરત આવ્યા? સંખ્યા.

(૧૩) સ્વૈચ્છિક સંસ્થા તરીકેના તમારી આ કાર્યમાં લોક ભાગીદારીનું સ્વરૂપ (શ્રમ, આર્થિક સહયોગ, એકત્રીકરણમાં સહભાગીતા અને ટકાવારી)

(૧૪) યોજનાનાં અમલમાં સંસ્થાગત રીતે ઉભા થતા પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ.

(અ) સંસ્થાના કાર્યકરો સંબંધે પ્રશ્નો.

(બ) જરૂરી સરસામાનની ખરીદીને સ્થળ સુધી પહોંચાડવા સંબંધે પ્રશ્નો.

(ક) કાર્યક્રમ અમલીકરણ સંબંધે સ્થાનિક લોકો સાથેના પ્રશ્નો.

(ડ) સરકારી વિભાગ સાથેના પ્રશ્નો.

(અં) રાજકીય લોકો સાથેના પ્રશ્નો.

(૧૫) જળશ્રાવ યોજનાને લોકાભિમુખ કરવા અંગે આપના સુચનો.

(૧૬) યોજના અન્વયે તૈયાર થતી સ્ટ્રક્ચરને વધુ મજબુત અને કાયમી રાખવા સંબંધે આપના સુચનો.

(૧૭) જળશ્રાવ યોજના માટેના આર્થિક શ્રોતને અસરકારી બનાવવા આપના સુચનો.

પ્રકાશન અંગેની જગ્યાના અભાવે ઉપરોક્તનું ૧૭ પ્રશ્નો અને તેના પેટા પ્રશ્નોને ટેબ્યુલેશન તરીકે મુકી શકાયા નથી પરંતુ આપ શક્ય હોય ટેબ્યુલેશન તૈયાર કરી સંભવિત પ્રત્યુત્તર એપ્રિલ-૨૦૦૦ના પ્રથમ વીકમાં આપશો તો આભારી થઈશું. વિગતો મોકલવાનું સરનામું :- ડો. નાનક ભટ્ટ (મંત્રી)/સૌરાષ્ટ્ર મૈત્રીમંચ. એફ/૨૨, શ્રીનાથજી ડુપલેક્ષ, વ્હાઈટ ચયપાસે, ફતેગંજ, વડોદરા. ટેલી. ફેક્સ-૦૨૬૫, ૭૭૫૫૮૧-૭૮૧૫૮૬

સ્વ સહાય જુથો

સંસ્થાની દેખરેખ નીચે ચાલતા સ્વસહાય જુથોના જુથ લીડરો માટેનો તાલીમ કાર્યક્રમ ૫ માર્ચના રોજ યોજાઈ ગયો જેમાં ૧૫ જુથ લીડરો સહભાગી બન્યા હતા. આ તાલીમ કાર્યક્રમમાં મંડળોએ રાખવાના થતા હિસાબો તથા અહેવાલ લેખન પર તાલીમ આપવામાં આવી.

યુવતિ વિકાસ કેન્દ્ર

૮માર્ચના રોજ ‘મહિલા દિન’ નિમિત્તે ખાંભા તાલુકાના તાંતણીયા મુકામે ૬૦ મહિલાઓની ઉપસ્થિતિમાં ‘મહિલા દિન’ની ઉજવણી કરવામાં આવી. શરૂઆતમાં મહિલા દિન શા માટે ઉજવવામાં આવે છે તેના પર ચર્ચાકરવામાં આવી અને મહિલાઓ પર થતા અત્યાચારો તેમજ તેને અટકાવવા સ્ત્રી સંગઠનોની જરૂરીયાત પર ચર્ચા થઈ.

આ પ્રસંગે શ્રી નવલભાઈ જોષીએ કહ્યું કે બહેનો શિક્ષણને કારણે શક્તિશાળી અને બુદ્ધિશાળી બની છે. તેમણે પૌરાણિક પાત્રો યાદ કરી સ્ત્રીઓના ત્યાગને બિરદાવ્યો હતો. તેમજ છોકરા છોકરીના ભેદને વખોડી કાઢી વિસ્તૃત ચર્ચાકરી હતી. ૧૦ માર્ચના રોજ યુવતિ વિકાસ કેન્દ્રનો સ્થાપના દિન ખાંભા તાલુકાના ભાડ મુકામે યોજાયો જેમા ૩૦ યુવતીઓ હાજર રહી હતી. જેમાં યુવતિ વિકાસ કેન્દ્રની સ્થાપના પાછળના ધ્યેયોની વિસ્તૃત ચર્ચાકરવામાં આવી. આ પ્રસંગે ડો. મમતાબેન નિમ્બાર્કએ ઘરની સ્વચ્છતા, બાળકોનો ઉછેર, એસીડીટી, ડાયાબીટીસ અને માસિક સ્ત્રાવ અંગે વિસ્તૃત ચર્ચા કરી હતી.

૩ માર્ચના રોજ ખાંભા તાલુકાના વિસાવદર ગામે જુથ કાઉન્સેલિંગ મા ૧૯ યુવતિઓને આંખ કાન નાક ની સંભાળ પર માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું. આ ઉપરાંત ૧૭ યુવતિઓએ કેન્દ્ર પર આવીને ખીલ નીકળવા, માસિક સમયે દુખાવો, માથુ દુખવું વિ. બાબતો પર માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું.

ઘોડીયા ઘર

૨૦ માર્ચના રોજ દેવગામ મુકામે ઘોડીયા ઘર કેન્દ્ર પર વાલી સંમેલન યોજાયું. જેમા બાળકોના વાલીઓ, ગ્રામ આગેવાનો સહિત ૪૮ સ્ત્રી-પુરુષોએ હાજરી આપી હતી. આ પ્રસંગે વાલી સંમેલન યોજવા પાછળનો હેતુ, બાળકોની સંભાળની સમીક્ષા અને બાળકોને અપાતા પોષણક્ષમ આહારની સમીક્ષા કરવામાં આવી. કેન્દ્ર પર બાળકો આવવાથી તેમા થયેલ ફેરફારો વિશે તેમના વાલીઓએ મંતવ્યો રજૂ કર્યા હતા.

આ ઉપરાંત હાજર રહેલા ગામના સરપંચ મંજુલાબેન પાંચાણીએ હાલ અનુભવાતી પાણીની સમસ્યા પર ચિંતા વ્યક્ત કરી આના ઉકેલ માટે ગ્રામ જનોએ પાણીનો વિવેક પુર્વક ઉપયોગ અને જળસંગ્રહના કામો કરવા હાકલ કરી.

લોક જાગૃતિ

પીવાના પાણીની આ વર્ષની ભયંકર સ્થિતિ ફરી જોવા ન મળે તે માટે ગ્રામ્ય સ્તરે લોક જાગૃતિ કેળવાઈ રહી છે. શહેરી વિસ્તારમાં લોકો પાણી માટે આંદોલન ચલાવી રહ્યા છે. ત્યારે ગામડા પાણીના સંગ્રહ માટે રાત દિવસ જોયા વિના કામે લાગી ગયા છે.

અમરેલીથી ૨૫ કિમી.ના અંતરે આવેલા દુધાળા ગામે દાતાઓની સહાયથી ગામની પુરી જમીનમાં જળસંચયના કામો હાથ ધર્યા છે. ઘણા ગામોમાંથી હિરા ઉદ્યોગમાં કે અન્યત્ર સ્થાઈ થયેલા શ્રીમંત લોકો જેતે ગામની વહારે આવ્યા છે. સૌરાષ્ટ્રમાં ઘણા ગામોમાં આ પ્રકારની જેહાદ ઉઠી છે. સ્વામિનારાયણ ગુરૂકુળ સહિત આ પ્રશ્ને જે લોકોને ચિંતા છે તે તમામ લોકો ગામડે ગામડે ફરી લોકોને જાગૃત કરી રહ્યા છે. રાજકીય શક્તિ પણ આ કામે લાગી છે. સરકારશ્રીએ ૬૦-૪૦ની યોજના દ્વારા સહયોગ આપ્યો છે. ત્યારે સ્થાનિક લોકોએ આ બાબતે ખુબ જ ગંભીરતા પકડી છે. અમરેલીથી ૫-૬ કિમી.ના અંતરે આવેલા કેરીયા નાગસ તથા લાલાવદર ગામે ગામ લોકો રોજ સાંજે ૮ થી ૧૦ એમ બે કલાક ગામનું તળાવ બનાવવામાં લાગ્યા છે. ત્યારે અમરેલી શહેરના લોકોએ પણ ઉપર કહી તે મુજબ આંદોલનની વાતને એકબાજુ હડસેલી અમરેલી શહેરમાંથી પસાર થતી ઠેબી નદીને ઉડી ઉતારવા તથા કામનાથ પાસે મોટું તળાવ બને તે માટે શ્રમ યજ્ઞ શરૂ કર્યો છે. શહેરના લોકો, ટ્રકટર માલીકો, જેસીબી માલીકો એ પોતાના સાધનોનો સહયોગ આ કાર્યને આપ્યો છે. અમરેલી શહેર તો છેલ્લા ૨૦ વર્ષ ઉપરાંતથી પીવાના પાણીની સમસ્યા અનુભવે છે. અમરેલીથી ૪૫ કિમી. દુર ધારી-ખોડીયાર ડેમમાંથી આ શહેરને પાણી મળે છે. જે હાલમાં ૪-૫ દિવસે એક વખત ૧૫-૨૦ મીનીટ આપવામાં પણ તંત્રને ખુબ જ મુશ્કેલી અનુભવવી પડે છે. જો નગરના રહેવાસીઓ આ ગંભીર સમસ્યાને ઉકેલવા તંત્રને સહયોગ આપશે તો તે હળવી બનાવી શકાશે તેમ માનીને જ લોકોએ સ્વયંભૂ કામગીરી હાથ ધરી છે. જેમા ભૂગર્ભ ટાંકા, રિચાર્જિંગના પ્રયોગો લોકો આપમેળે હાથ ધરી રહ્યા છે.

જલસેવા

સત્યજીત ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ પ્રકાશિત જલસેવા સ્વયં સેવી સંસ્થાઓને મોકલાઈ રહ્યું છે. જળની જનમોતરી માંડતુ આ સામયિક જળ માટે ચિંતીત લોકોને સરસ માહિતી આપે છે. ઉપર વાત થઈ તેમ લોકો દ્વારા, સંસ્થાઓ/સરકારશ્રી અને દાતાઓ થકી ચાલતી કામગીરીને વાંચકો સઘી પહોચાડે છે. સંપર્ક:- સત્યજીત ટ્રસ્ટ, બી-૧, નીલદીપ એપાર્ટમેન્ટ, વસ્ત્રાપુર-બોડકદેવ, અમદાવાદ.

ગાંડો બાવળ ફળદ્રુપ જમીનને બગાડી કેમ શકે ? - પ્રેમજીભાઈ

‘માનવતાથી મહાન બીજો કોઈ ધર્મ નથી’

જો આપણે સમગ્ર સમાજનું ભલું ઈચ્છતા હોઈએ તો વ્યાપક બ્રહ્મ ભાવના અપનાવ્યા સિવાય ઉધાર નથી. આજે જરૂર છે ‘સુમતિ’ એટલે સારી બુદ્ધિની સાથે યનગનતા યૌવન સભર પુરૂષાર્થની આ બે બાબતોનો યોગ એટલે સુયોગ. અંતઃકરણની મલીનતા જાય તો પરમાર્થ વૃત્તિ પ્રાપ્ત થાય એક ગ્રામ ઓછું કે ભેળસેળ નહીં અને લુટવાની વાત નહીં. આ બાબત આચરણમાં મુકવા માટે આજે યુવાનોએ એટલે જેની પાસે જગતને કંઈક આપી જવાની દ્રષ્ટિ છે તેવી વ્યક્તિઓએ આગળ આવી પહેલ કરવાની તાત્કાલિક જરૂર છે.

કોઈનો પણ વિરોધ કર્યા વગર સમાજ હિત લક્ષી વ્યક્તિઓ આ સંસ્થાનો સંપર્ક સાધશે તો જગતના ૯૦ ટકા પ્રશ્નોનો ઉકેલ આપણા આ વર્તનના વિજ્ઞાન દ્વારા મળી શકશે તેની ખાત્રી થયા વગર રહેશે નહીં. દહેજ પ્રથા, આત્મવિલોપન, ગરીબી, અસામાજિક પ્રવૃત્તિઓ જેવા અસંખ્ય પ્રશ્નો ઉકેલી શકાય તેમ છે. આ માટેના સર્વગ્રાહી વિચારો અમારી પાસે છે. શારિરીક અને આર્થિક શક્તિના સુમેળથી જગતને યોગ્ય માર્ગે દોરી શકાય તેમ છે.

૧૦૦ % શુદ્ધ વસ્તુઓ પુરતા વજનમાં, ઓછી કિંમતથી લોકોને મળે તો તેનાથી રૂડું બીજું શું હોઈ શકે? આ માટે ક્રાંતિ દ્રષ્ટિના યુવાનો આગળ આવો. આપણે આપણા કાર્યોથી નુતન યુગનું નિર્માણ કરીએ. આપણે શહેરે શહેરમાં સુપર માર્કેટ સર્જીને ટુંકા ગાળાના તાલીમ કાર્યક્રમો શરૂ કરીએ. આપણા મિત્રોને લાઈફ ટાઈમ મેમ્બર્સ બનાવી આપણી મુડી ઉભી કરીએ. જેથી સરકાર કે બેંક સહાયની જરૂર ન રહે. આથી ભ્રષ્ટાચાર આપોઆપ દુર થઈ જાય.

દરેક તાલુકામાં એક ઔદ્યોગિક સંકુલ હોય, યુવાશક્તિથી નિર્માણ થયેલી બેન્ક હોય અને એક સુપર માર્કેટ હોય તો ભારતની તમામ યુવાશક્તિને કામે લગાડી શકાય. ગામો ગામ મિની સુપર માર્કેટ હોય, ફૂલફળ, શાકભાજી ઉછેર કેન્દ્રો, ગૌશાળા, સામુહિક સત્વ યુક્ત ભોજનાલય, તાલીમી સેવા માટે કુદરતી ઉપચાર કેન્દ્રો હોય, નવી ટેકનોલોજી મેળવવાની સુવિધા હોય તો કુટીર ઉદ્યોગો દ્વારા ફક્ત બે વર્ષમાં જ સમાજની કાયાપલટ કરી શકાય.

દરિયા કાંઠાના વિસ્તારમાં સમુદ્ર કિનારાને સમાંતર ઉડી ખાઈ ખોદી અને તેમાં દરિયા તરફ પ્લાસ્ટર કરવામાં આવે અને જમીન તરફનો ભાગ માટી વાળો રાખીએ તો વરસાદી પાણી આ નહેરમાં જશે. નદીઓના પાણી નહેરમાં જશે જેથી નદીઓ બારેમાસ ભરેલી રહેશે. તે પાણી સરવાણીઓ દ્વારા ભુગર્ભમાં જશે. પાણીના તળ ઉંચા આવશે. ખેડુતોને આકાશ તરફ જોવું નહીં પડે કારણ કે નદીઓના પાણી જ આપણી ઘરતીને પુરતા થઈ રહે તેમ છે. વર્ષમાં બે થી ત્રણ પાક સહેલાઈથી મળી શકે તો ગામો સ્વાવલંબી બની જાય. દરેક ગામની મોટા ભાગની જરૂરીયાતો સ્થાનિક લેવલેજ મળશે. જરૂરી માલ ઉત્પાદન કરી શકાય તેવી વ્યવસ્થા ગોઠવીએ તો ખોટા ખર્ચ ઓછા આવે અને ભાવ સપાટી નીચી રહે.

— ‘સુમતિ’ સ્ટાર કોમ્પલેક્ષ, પ્લોટ ચોકી, પોરબંદર

યુવા વિકાસ કેન્દ્રની સ્થાપના

સાવરકુંડલામાં પ્રજાસત્તાક પર્વના દિવસે યુવા વિકાસ કેન્દ્ર સાવરકુંડલાની સ્થાપના કરી છે. તાલુકા, જિલ્લા, રાજ્ય અને રાષ્ટ્ર કક્ષાની યુવક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા યુવા વર્ગના સર્વાંગી વિકાસમાં ફાળો આપવાના હેતુથી આ મંડળની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

Printed by Dhiren Vagadia and Published by Dhiren Vagadia on behalf of Educational & Social Welfare Centere and Printed at Devkamal Computers- Amereli and Published at Amreli, Editor Dhiren Vagadia.

ટપક કાર્યાલય

શિક્ષણ અને સમાજ કલ્યાણ કેન્દ્ર

૯૫, જલારામનગર-૨ અમરેલી

☎ (૦૨૭૯૨) ૨૩૫૨૫, ૨૦૬૩૫

Book -Post, Printed Matter
Post Regn. No. G/AMI-91/99

પ્રતિશ્રી, _____

પાણી અને પૈસાની બચત દુષ્કાળમાં આપે છે રાહત